

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: **R.A.**, Ev. č. x, narozený ..., státní příslušnost Ukrajina, t. č.
v Zařízení pro zajištění cizinců Balková, 331 65 Balková
zastoupený obecným zmocněncem Organizací pro pomoc
uprchlíkům, z.s., se sídlem Kovářská 4, 190 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2018, č. j. OAM-45/LE-LE05-LE26-PS-2018,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým byl žalobce ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců a ve smyslu § 46a odst. 5 zákona o azylu byla doba trvání zajištění stanovena do 27. 6. 2018.
2. Žalobce namítal, že žalovaný v předchozím řízení porušil ustanovení § 2, 3 a 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), §

46a odst. 1 písm. e) a § 47 zákona o azylu, čl. 8 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (dále jen „přijímací směrnice“), čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy o ochraně lidských práv (dále je „Úmluva“) a čl. 8 Úmluvy.

3. Žalobce se domníval, že mu jako žadateli o mezinárodní ochranu nebylo potřeba ukládat tak závažný zásah do jeho práva na osobní svobodu, navíc s ohledem na jeho soukromý a rodinný život. Bylo možné uložením zvláštního opatření nahradit zajištění a správní úvaha ohledně takové možnosti byla nesprávná a nedostatečná. Zajištění bylo zcela bezúčelné, neboť mu chybí zákonné a dostatečné odůvodnění. Také délka zajištění byla dle žalobce nepřiměřená.
4. Přezajištění žalobce dle zákona o azylu bylo nejen zásahem do základního lidského práva na osobní svobodu, ale také zásahem do žalobcova soukromého a rodinného života. Jak žalobce již uvedl, jeho manželka N. A., narozená ..., běloruské národnosti, má v České republice (dále jen „ČR“) udělený azyl. Má také syna, kterého bere žalobce za svého a stará se o něj. Podle jeho výpovědi se o svého syna manželka nezvládá postarat sama a potřebuje morální a finanční podporu manžela.
5. Tvrzení policie, že se žalobce snažil oklamat policejní orgán, bylo nepravdivé a zavádějící. Žalobce měl během prvního azylového řízení v roce 2015 manželku na Ukrajině, ale s tou je nyní rozvedený, což nahlásil na úřadě ministerstva vnitra. Se svou nynější partnerkou je nyní ženatý. Správní orgán tedy nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a když se tvrzení žalobce neshodovala s tvrzeními z azylového řízení, které proběhlo před třemi lety, správní orgán z toho vyvodil bez dalšího šetření, že se žalobce snaží oklamat správní orgán, což bylo pochybením a porušením § 2 správního řádu.
6. Taktéž nelze předjímat výsledek azylového řízení a žadatelé o azyl musí být zajišťováni jen v krajních případech. Jak sám žalobce uvedl, jeho situace se od minulé žádosti o azyl změnila. Také vyjádřil, že by se v případě návratu na Ukrajinu obával války.
7. Žalovaný také odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2017 ke sp. zn. 1 Azs 349/2016, kdy zajištění na základě § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zajišťuje efektivní kontrolu nad průběhem správního řízení o vyhoštění. Dle žalobce však není správní vyhoštění vzhledem k jeho soukromému a rodinnému životu možné. Realizací rozhodnutí o vyhoštění by bylo nepřiměřeně zasaženo do tohoto jeho práva. Žalobce si je vědom svého minulého nelegálního pobytu na území ČR, je však názoru, že s ohledem na délku pobytu na území ČR a na rodinný život, který zde vede, není uložení správního vyhoštění v souladu s ustanovením § 174a zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) možné.
8. Žalobce neměl možnost namítat v řízení o správním vyhoštění změnu svých rodinných poměrů. Taktéž v tomto řízení nebylo možno pominout ani povinnost tyto skutečnosti brát v potaz (alespoň v rozsahu předběžném) také v řízení o zajištění podle zákona o azylu. Důvodem zajištění žalobce byl fakt, že měl podat žádost o mezinárodní ochranu toliko z důvodu, že se chtěl vyhnout realizaci správního vyhoštění. Zda tomu tak skutečně bylo, mohl správní orgán posoudit, jenom pokud by zároveň dospěl k závěru, že správní vyhoštění žalobci skutečně hrozilo. Správní orgán nezohlednil změnu v rodinné situaci žalobce. Žalobcova manželka s ním nemůže odcestovat na Ukrajinu, jelikož je azylantkou

v ČR. Správní orgán nesprávně vycházel z informací z azylového řízení z roku 2015 a z informací neaktuálních a osočoval žalobce, že se snaží správní orgán oklamat. Žalobce však dokládal informace o svém rozvodu s občankou Ukrajiny (uvedenou v rozhodnutí) příslušnému správnímu orgánu (na pracoviště ministerstva vnitra).

9. V žalobcově případě tedy není a nikdy nebyla realizace správního vyhoštění pravděpodobná, protože ani žádost o udělení mezinárodní ochrany nemohla být podána toliko z důvodu, že se chtěl realizaci správního vyhoštění vyhnout. V žalobcově případě tak nebyly splněny podmínky zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.
10. Správní orgán rovněž nedostatečně a nesprávně vyhodnotil nemožnost uložení zvláštních opatření podle § 47 zákona o azylu. Jako důvody neúčinnosti na str. 4-5 napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobce pobýval na území ČR bez pobytového oprávnění, jeho žádost o mezinárodní ochranu byla motivována především snahou o zabránění vyhoštění a pokoušel se oklamat policejní orgán, když tvrdil, že má v ČR manželku, občanku Běloruska s uděleným pobytem. První dva body nebyly z pohledu žalobce v posouzení účinnosti zvláštních opatření relevantní. Třetí bod posoudil žalovaný mylně. Všechny uvedené důvody nemají na posouzení otázky neúčinnosti zvláštních opatření vliv.
11. Žalovaný se vůbec nezabýval jednotlivými formami zvláštních opatření, jak jsou upraveny v § 47 odst. 1 zákona o azylu, ale jenom lakonicky konstatoval důvody pro nedostatek důvěry v účinnost zvláštních opatření. Úvaha žalovaného před přistoupením k zajištění by však dle žalobce měla dosahovat jisté úrovně důslednosti a pečlivosti. Správní úvaha, která ani neodkáže na jednotlivé zákonem upravené možnosti, které správní orgán měl povinnost zvážit, nemůže takovou úroveň dosahovat.
12. Jak sám žalobce uvedl, žije v ČR se svou manželkou a jejím synem, má tedy adresu na území ČR a je také v jeho zájmu se na území ČR zdržovat. To měl správní orgán v odůvodnění rozhodnutí reflektovat. Není důvod pochybovat o tom, že by správní orgán neměl kontrolu nad azylovým řízením nebo řízením o správním vyhoštění. Z žádného chování žalobce nebylo patrné, že by se hodlal skrývat. Správní orgán nezohlednil změnu v rodinné situaci žalobce.
13. Nakonec žalobce namítl, že délka zajištění byla nepřiměřená. Správní orgán přistoupil v praxi k nejdelšímu možnému zajištění na 110 dní. Z vůle zákonodárce v § 46a odst. 5 zákona o azylu jasně vyplývá, že zajištění lze prodlužovat, a to i opakovaně, nejdéle však na 120 dní. Správní orgán ale systematicky přistupuje ke skoro nejdelšímu možnému zajištění – na 110 dní, takže na případné prodlužování zajištění není prakticky místo. Správní orgán v rozhodnutí o zajištění předjímá délku a prakticky i výsledek řízení, jenž není možný, a tato úvaha trpí vadou nepřezkoumatelnosti. Zajištění žadatele o mezinárodní ochranu by mělo být krajním řešením a mělo by být uskutečněno jen po dobu nezbytně nutnou. Žalobce tedy měl právo na pravidelný přezkum svého zajištění. Při větších intervalech v zajištění je toto právo limitováno.
14. S ohledem na shora uvedené skutečnosti žalobce navrhl, aby soud rozsudkem napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení žalovanému.
15. Žalovaný ve svém **vyjádření k žalobě** s podanou žalobou nesouhlasil a měl za to, že se v žalobě namítaných porušení při rozhodování věci nedopustil. Byl přesvědčen, že z napadeného rozhodnutí je jasně seznatelné, z jakých podkladů žalovaný vycházel, jakým

způsobem je hodnotil a k jakým závěrům jej tyto úvahy vedly. Správní orgán v rozhodnutí popsal skutkový stav a zdůvodnil, z jakých konkrétních a individualizovaných důvodů dospěl k domněnce, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově s cílem oddálit hrozící vyhoštění ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu.

16. Žalobce byl dne 8. 3. 2018 zajištěn za účelem realizace správního vyhoštění. Důvodem zajištění byla skutečnost, že dne 7. 3. 2018 byl kontrolován jako pachatel krádeže, neprokázal se však žádným dokladem totožnosti. Následně byl ztotožněn a bylo zjištěno, že pobývá na území ČR neoprávněně, je veden v evidenci nežádoucích osob a bylo mu uloženo správní vyhoštění na dobu jednoho roku, ovšem žalobce z ČR nevycestoval a podal žádost o mezinárodní ochranu, dané řízení již bylo pravomocně ukončeno, ovšem žalobce nadále neoprávněně pobýval na území. S ohledem na uvedené byl žalobce zajištěn a bylo s ním zahájeno opětovně řízení o správním vyhoštění.
17. Žalobce od roku 2015 pobývá na území ČR bez platného oprávnění k pobytu, vědomě mařil výkon správního rozhodnutí o vyhoštění, vykonával zde výdělečnou činnost bez potřebného oprávnění a rovněž byl přistižen při krádeži. Správní orgán tedy dospěl k závěru, že z jednání žalobce je zřejmé, že existuje důvodné nebezpečí dalšího vyhýbání se povinnosti z území ČR vycestovat a dalšího maření výkonu rozhodnutí o vyhoštění, jak činil již v minulosti. Následně dne 9. 3. 2018 podal žalobce již druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany.
18. Žalovaný z výše uvedených důvodů rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců ve smyslu § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Připomněl, že „v případě podání žádosti o mezinárodní ochranu až ve chvíli, kdy žadateli hrozí vyhoštění, existuje vyvratitelná domněnka, že tato žádost byla účelová“ (z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2008 ke sp. zn. 5 Azs 24/2008). Dále v této souvislosti odkázal na rozsudek ze dne 2. 6. 2016 ke sp. zn. 7 Azs 55/2016, ze kterého vyplývá, že skutečnost případné účelovosti podané žádosti je speciálním důvodem pro zajištění cizince na základě ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Vzhledem k uvedenému správní orgán odmítl námitku nedostatečného odůvodnění omezení osobní svobody způsobeného jeho zajištěním, jelikož postupoval dle platné legislativy a výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu.
19. K námitce žalobce týkající se nedostatečných důvodů pro zajištění a možnosti přezkoumání jeho průběhu a možné realizace navrácení správní orgán odkázal na rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 31. 8. 2016 ke sp. zn. 41 Az 17/2016, který kladl důraz na rozlišování mezi žádostí „účelovou“ a „zjevně nedůvodnou“. Správní orgán ve svém rozhodnutí dostatečně zdůvodnil své kroky, které vedly k rozhodnutí o zajištění žalobce, a to především to, že žalobce již v minulosti vědomě mařil výkon rozhodnutí tím, že nevycestoval z území ČR, ač měl, a dále pobýval na území ČR nelegálně. Tím žalobce vědomě porušoval právní předpisy ČR, a tudíž je pravděpodobné, že by tak činil i nadále.
20. Se zvážení alternativ zajištění se žalovaný vypořádal ve svém rozhodnutí, kde mj. uvedl, že by uplatnění zvláštních opatření nebylo v případě žalobce účinné, o čemž svědčilo jeho naprosté nerespektování právního řádu i jemu uložených povinností, ale také jeho zcela účelové jednání, a to především s odkazem na žalobcovu pobytovou historii na území ČR, kdy zde pobývá nelegálně bez pobytového oprávnění, vědomě mařil výkon správního vyhoštění a zcela nerespektoval zákony ČR. Žalovaný uzavřel, že postupoval

v souladu s právními předpisy, a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

21. Ze zasláního **správního spisu** soud ověřil, že skutečnosti uvedené ve vyjádření žalovaného odpovídají obsahu spisového materiálu a napadeného rozhodnutí. Nad rámec uvedeného ze spisu doplňuje následující skutečnosti: Žalobce do protokolu o podání vysvětlení dne 8. 3. 2018 mj. uvedl, že v roce 2015 pobýval v ČR bez platného víza a dostal správní vyhoštění na dobu 1 roku, potom ale zažádal o azyl. Žalobce nevěděl, že v současnosti pobýval na území neoprávněně a že měl vycestovat, neboť nepřevzal žádné dokumenty. K příbuzným a rodinným vazbám na území ČR a Evropské unie žalobce uvedl, že jeho manželka je Běloruska, která má udělený azyl v ČR a má jednoho syna, přičemž ukončení jeho pobytu v ČR by pro manželku bylo zásahem do soukromého a rodinného života. Žalobce má také syna na Ukrajině, který žije se svojí matkou, dále rodiče a bratra. Žalobce dále uvedl, že si nárazově vydělává na brigádách a nemá povolení k zaměstnání. V minulosti jedenkrát žádal o azyl v ČR, o ukončení řízení a nevyhovění žádosti však nevěděl. V minulosti na území ČR páchal pouze přestupky. Konečně uvedl, že ve vycestování mu brání přítomnost manželky v ČR a válka na Ukrajině. Na území ČR se podle žalobcových vlastních slov nenachází osoba, o niž by musel pečovat či která by na něm byla finančně závislá. Svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 9. 3. 2018 odůvodňoval žalobce tím, že během pobytu v ČR poznal svoji budoucí manželku a později se vzali; musejí žít společně, jinak pro ně nemá smysl dále žít. Jako důvod první žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 7. 9. 2015 žalobce uváděl, že mu přišel povolávací rozkaz, ale on nemůže a nechce jít bojovat.
22. Soud ve věci rozhodoval bez jednání, neboť účastník řízení nežádal nařízení ústního jednání a soud jeho nařízení nepovažoval za nezbytné (§ 46a odst. 8 věta čtvrtá před středníkem zákona o azylu).
23. **Soud neshledal žalobu důvodnou.**
24. Předmětné ustanovení § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu stanoví, že *ministerstvo může v případě nutnosti rozhodnout o zajištění žadatele o udělení mezinárodní ochrany v přijímacím středisku nebo v zařízení pro zajištění cizinců, nelze-li účinně uplatnit zvláštní opatření, jestliže byla žádost o udělení mezinárodní ochrany podána v zařízení pro zajištění cizinců a existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, vydání nebo předání podle evropského zatýkacího rozkazu k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody do ciziny, nebo je pozdržet, ačkoliv mohl požádat o udělení mezinárodní ochrany dříve.*
25. Podle § 47 odst. 2 zákona o azylu *ministerstvo může rozhodnout o uložení zvláštního opatření žadateli o udělení mezinárodní ochrany, jestliže nastanou důvody podle § 46a odst. 1 nebo § 73 odst. 3, ale je důvodné se domnívat, že uložení zvláštního opatření je dostatečné k zabezpečení účasti žadatele o udělení mezinárodní ochrany v řízení ve věci mezinárodní ochrany.*
26. Soud nehodlá popírat, že zajištění žalobce představovalo zásah do jeho práva na osobní svobodu i do práva na respektování soukromého a rodinného života. Žádné z těchto práv však není absolutní a lze do nich za splnění zákonných podmínek zasahovat. Zejména ve vztahu k zásahu rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce je třeba zdůraznit, že nelze směšovat jednotlivá správní rozhodnutí – o zajištění za účelem

realizace vyhoštění a o zajištění dle zákona o azylu [§ 46a odst. 1 písm. e)], jakož i o uložení samotného správního vyhoštění.

27. Argumentoval-li žalobce nemožností realizace vyhoštění s ohledem na své rodinné poměry, mýjely se jeho argumenty s předmětem přezkumu v nyní souzené věci. Tato tvrzení by mohla být uplatňována v případné žalobě proti rozhodnutí o zajištění za účelem realizace správního vyhoštění, neboť v takovém rozhodnutí je správní orgán povinen vypořádat se s otázkou realizovatelnosti vyhoštění – případně i s ohledem na dopad rozhodnutí do rodinného života. Stejně tak musel soud vzhledem k obsahu a rozsahu přezkumu odmítnout argumenty spočívající na nepřiměřenosti uložení správního vyhoštění ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.
28. Soud shledal, že zásah napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce na straně jedné a jeho manželky a jejího nezletilého syna na straně druhé není natolik intenzivní, aby bylo nutné přistoupit k ukončení zajištění žalobce. Nebylo prokázáno, že by na sebe byli vzájemně zcela odkázáni osobní péčí.
29. Soud nepřisvědčil ani přesvědčení žalobce, že v jeho případě není a nikdy nebyla realizace správního vyhoštění pravděpodobná, proto nemohla být žádost podána toliko z důvodu snahy zabránit realizaci vyhoštění, tudíž nebyly naplněny podmínky zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Předně je třeba vycházet ze skutečnosti, že realizovatelnost vyhoštění a otázka překážek vyhoštění a jeho přiměřenosti je inherentní součástí odůvodnění každého rozhodnutí o správním vyhoštění. Ke změně rodinného stavu žalobce, na niž žalobce opakovaně odkazoval, došlo až po uložení vyhoštění žalobci – dle jeho vlastních slov během prvního azylového řízení. Dále platí, že pro zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu může dojít, jen pokud jsou splněny tyto kumulativní podmínky: 1) podání žádosti v zařízení pro zajištění cizinců, 2) existence oprávněných důvodů k domněnce o podání žádosti za účelem vyhnutí se vyhoštění či jeho oddálení, 3) možnost podání žádosti o mezinárodní ochranu dříve; k tomu přistupuje ještě neúčinnost zvláštních opatření (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2017, č. j. 1 Azs 328/2016-28). Ke druhé podmínce, tzv. účelovosti žádosti, Nejvyšší správní soud také uvedl: „*Nejvyšší správní soud v první řadě poukazuje na skutečnost, že při postupu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu se neposuzuje důvodnost žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud v Ústí nad Labem v rozsudku ze dne 1. 11. 2016, č. j. 75 Az 42/2016 - 25, konstatoval, že je nutno rozlišovat mezi pojmy „zjevně nedůvodná“ žádost o mezinárodní ochranu a „účelová žádost“ coby důvod pro zajištění cizince. Pro naplnění důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu totiž postačí pouze zjištění, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová. Na rozdíl od toho musí být pro naplnění podmínek § 16 odst. 1 písm. b) téhož zákona navíc prokázáno, že žadatel neuvedl žádné azylově relevantní důvody; žádost totiž může být účelová, přesto nemusí být zjevně nedůvodná. S tímto výkladem se následně ztotožnil i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35. Skutečnost, že žadatel v žádosti o mezinárodní ochranu podané v zařízení pro zajištění cizinců uvádí skutečnosti, které mohou být při meritorním posouzení shledány azylově relevantními, tak nevylučuje postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Zajištění postupem podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu závisí na objektivních okolnostech případu, které zakládají oprávněné důvody se domnívat, že žádost o mezinárodní ochranu je účelová (např. dosavadní jednání cizince, délka pobytu na území, osobní poměry apod.). To odpovídá účelu tohoto institutu, kterým je zajištění efektivní kontroly nad průběhem správního řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec během řízení uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu*

(srov. rozsudek NSS ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016 - 35). Výklad § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu předestřený stěžovatelem by vedl k praktické nepoužitelnosti dotčeného institutu, jelikož by se omezoval na případy, kdy žadatel výslovně prohlásí, že žádost o mezinárodní ochranu podává pouze, aby se vyhnul vyhoštění nebo jinému nepříznivému následku předpokládanému tímto ustanovením. Žádost o mezinárodní ochranu podaná s cílem vyhnout se správnímu vyhoštění, kterou žadatel mohl podat dříve, zůstává „pouze“ účelovou, i když je žadatelem vážně míněna, jelikož za těchto okolností je motivací žadatele snaha vyhnout se správnímu vyhoštění. Z uvedeného však nelze dovozovat, že postup podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona u azylu lze využít bez dalšího u každého cizince, který v zajištění požádá o udělení mezinárodní ochrany, jak namítá stěžovatel, jelikož tento postup musí být odůvodněn konkrétními okolnostmi každého případu. Sama skutečnost, že cizinec požádá o mezinárodní ochranu, zatímco je zajištěn, k závěru o její účelovosti nepostačuje.“ (z rozsudku ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31). Měl-li žalobce za to, že realizace vyhoštění není pravděpodobná, mohl brojit již proti rozhodnutí o zajištění za jejím účelem, anebo mohl požádat o mezinárodní ochranu dříve, aniž by podání žádosti odkládal až k okamžiku svého zajištění, do kterého měl čas i příležitost žádost podat.

30. Žalobní námitky žalobce dále směřovaly k otázce, zda nebylo možné přistoupit k uložení zvláštních opatření. Ustanovení § 47 zákona o azylu bylo do tohoto právního předpisu vtěleno na základě novelizace zákonem č. 314/2015 Sb. Podle důvodové zprávy k zákonu č. 314/2015 Sb. má zavedení institutu zvláštních opatření svůj základ v přepracované přijímací směrnici. Lze jej nalézt v bodech 15 a 20 její preambule, kdy zajištění má být výjimečným, krajním prostředkem, uplatňovaným pouze poté, co byla posouzena možnost uložení alternativních opatření. Na to navazuje čl. 8 přijímací směrnice, který v odst. 2 stanoví, že „[v] případě nutnosti a na základě individuálního posouzení každého případu mohou členské státy zajistit žadatele, nelze-li účinně uplatnit jiná, mírnější donucovací opatření“, a v odst. 3 pak mezi případy, ve kterých je možné žadatele zajistit, řadí situaci žadatele zajištěného v rámci řízení o navrácení za účelem přípravy navrácení nebo vyhoštění, „mohou-li členské státy na základě objektivních kritérií, včetně skutečnosti, že daný žadatel již měl možnost přístupu k azylovému řízení, řádně doložit, že existují oprávněné důvody se domnívat, že žadatel činí žádost o mezinárodní ochranu pouze proto, aby pozdržel nebo zmařil výkon rozhodnutí o navrácení“. Tomu odpovídá znění § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Posledně zmíněné ustanovení zákona o azylu i § 47 téhož je proto třeba vykládat eurokonformně.
31. Soud zkoumal odůvodnění napadeného rozhodnutí v té části, která se vztahovala k neúčinnosti zvláštních opatření (str. 4-5), a neshledal, že by žalovaný pochybil. Žalovaný vycházel z okolností, které ve svém souhrnu svědčily pro závěr o neúčinnosti zvláštních opatření. Těmito okolnostmi byly neoprávněný pobyt žalobce na území ČR bez pobytového oprávnění a v rozporu s uloženým správním vyhoštěním; vyhýbání se povinností spojeným s pobytem na území ČR; práce na území ČR bez pracovního povolení; uvedení pouze přítomnosti přítelkyně na území ČR jako důvodu podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, z čehož žalovaný usuzoval na absenci jakýchkoliv obav žalobce z pronásledování či vážné újmy v domovském státě; účelové podání opakované žádosti za účelem vyhnout se vyhoštění, dosažení propuštění ze zajištění a dalšího (nelegálního) setrvání na území ČR; opakované páchaní přestupků žalobcem a jeho přistižení při krádeži; motivace zabránit vyhoštění již podáním první žádosti o udělení mezinárodní ochrany a ztráta zájmu o průběh a výsledek azylového řízení poté, co žalobce získal doklad opravňující jej k setrvání v ČR po podání této žádosti; snaha oklamat

policejní orgán tvrzením, že žalobce má v ČR manželku běloruské státní příslušnosti s uděleným azylem, i když v rámci předchozího azylového řízení uvedl, že je ženatý s ukrajinskou státní příslušnicí pobývajícím na Ukrajině. Ze všeho výše uvedeného žalovaný dovozoval, že u žalobce nelze očekávat změnu jeho jednání a respektování zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu. V této souvislosti také odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, který např. v rozsudku ke sp. zn. 1 Azs 349/2016 konstatoval, že účelem zvláštních opatření není pouze zajistit účast žadatele v řízení o žádosti, ale také zajištění efektivní kontroly nad průběhem řízení o vyhoštění v situaci, kdy cizinec uplatní své právo požádat o mezinárodní ochranu.

32. V předmětném rozsudku ze dne 28. 6. 2017, č.j. 1 Azs 349/2016-48, Nejvyšší správní soud mimo jiné konstatoval k zajištění dle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu následující: „*důvodem, který ospravedlňuje zajištění žadatele o mezinárodní ochranu, je v tomto případě obava, že se podáním žádosti o mezinárodní ochranu snaží vyhnout realizaci správního vyhoštění. Zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu má tedy za cíl znemožnit zneužití zákona podáním účelové žádosti o mezinárodní ochranu a dosažení takových podmínek, které cizinci umožní vyhnout se již uloženému správnímu vyhoštění [...] jedná se o preventivní opatření, které má zabezpečit dostupnost žadatele pro výkon rozhodnutí o vyhoštění pro případ, že by se rozhodnutí o správním vyhoštění stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně. [...] Pokud jsou splněny všechny podmínky pro aplikaci důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu (tj. na základě objektivních okolností spočívajících zejména v předchozím jednání cizince existují oprávněné důvody se domnívat, že podání žádosti bylo pouze účelové), je třeba tyto okolnosti zvažovat i při posouzení podmínek účinnosti zvláštních opatření. [...] Při zvažování zvláštních opatření jako alternativy k důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je proto namístě zohlednit pobytovou historii žadatele, včetně případného maření předchozích rozhodnutí o správním vyhoštění. Jakkoliv nelze paušálně říci, že by v případě existence důvodu zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu byla možnost uložení zvláštních opatření vždy vyloučena, jejich neúčinnost bude častější než v případě zvažování alternativ k jiným důvodům zajištění.*“
33. Žalovaný správní orgán posoudil individuálně poměry žalobce a jeho pobytovou historii na území ČR **jako celek**, přičemž neshledal mírnější donucovací opatření účinnými. Jeho závěry měly oporu ve správním spisu. V případě žalobce nebylo zjištěno nic, co by správní orgán či soud mohlo vést k případnému upuštění od zajištění v zařízení pro zajištění cizinců. Skutečnost, že nebylo přistoupeno k posuzování účinnosti jednotlivých typů zvláštních opatření dle § 47 zákona o azylu a namísto toho bylo posuzováno jejich možné uložení v obecné rovině v kontextu dosavadního chování a jednání žalobce, není v rozporu se zákonem, neboť podmínkou uložení zvláštního opatření je, že bude dostatečnou alternativou k zajištění, což v případě žalobce nebylo naplněno. Stejně tak je třeba odmítnout mínění žalobce, že na posouzení účinnosti zvláštních opatření nemohly mít vliv pobyt žalobce na území ČR bez pobytového oprávnění a účelové podání žádosti, neboť v těchto případech se jedná právě o dřívější jednání žalobce. Pouze na základě žalobcova dřívějšího jednání může žalovaný činit závěry o jeho pravděpodobném chování do budoucna.
34. Soud uznává, že tvrzení žalovaného, podle kterého se žalobce snažil klamat správní orgán uváděním přítomnosti své manželky na území ČR, bylo minimálně sporné; pokud chtěl žalovaný takový závěr učinit, měl bez jakýchkoli problémů přístup k příslušným

cizineckým evidencím. Ve svém vyjádření k žalobě žalovaný tuto namítanou skutečnost zcela pominul. Avšak i pokud soud vezme za základ svého rozhodování skutečnost, že žalobce je rozvedený a nyní opět ženatý, je nadále třeba trvat na tom, že tento jediný zpochybnitelný argument nezpochybňuje relevanci argumentace v neprospěch zvláštních opatření jako celku, neboť i bez něj úvaha žalovaného může obstát. V daném případě se tedy jednalo o pochybení, jež nemohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí jako celku.

35. Lze uzavřít, že v nyní projednávané věci žalovaný shromáždil dostatek informací o žalobcově pobytové historii na území ČR, která trvala od roku 2015 a během níž bylo žalobci uloženo správní vyhoštění, neboť porušoval režim pobytu cizinců na území ČR a povinnosti s takovým pobytem související. Skutková zjištění byla dostačující pro závěr, že mírnější opatření nebudou účinná.
36. Další okruh žalobních námitek se týkal přiměřenosti délky zajištění. Žalovaný dovodil, že žalobce bude zajištěn na 110 dnů, a odůvodňoval to předpokládanou délkou trvání správního řízení, lhůtou pro podání žaloby v délce 15 dnů a průměrnou pětidenní lhůtou pro doručování dokumentů v rámci soudního řízení, to vše při zohlednění individuálních okolností případu, především skutečnosti, že v případě žalobce došlo k podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Takový postup je judikaturou správních soudů všeobecně přijímán jako souladný se zákonem (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Azs 33/2014-45, a ze dne 5. 3. 2014, č. j. 3 Azs 24/2013-42). Závěr žalovaného o stanovené délce trvání zajištění byl odůvodněn přezkoumatelným způsobem a žalovaný ke svému závěru dospěl na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Správní úvaha žalovaného nevybočila z mezí, jež jsou vytyčeny ustanovením § 46a odst. 5 zákona o azylu.
37. Je možné shrnout, že žalovaný přistoupil k zajištění žalobce za splnění všech zákonných podmínek a na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, svá východiska, úvahy i závěry řádně promítl do odůvodnění napadeného rozhodnutí a zajištění žalobce nebylo v rozporu s právem na ochranu osobní svobody jednotlivce a rodinného a soukromého života, jelikož se jedná o práva, která nejsou absolutní, a v případě žalobce bylo možné a přiměřené do nich zasáhnout.
38. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.
39. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měl ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 30. dubna 2018

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně